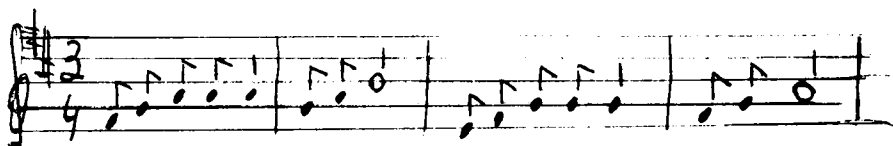

PASKUAL (HAURRENTZAKO BERTSIOAN)

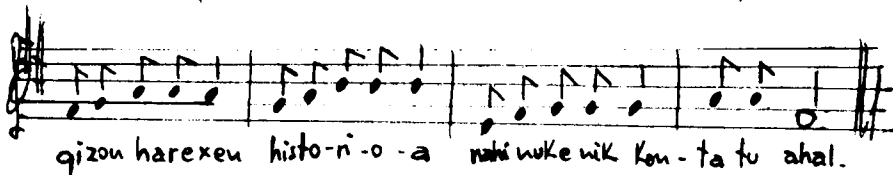
Bitoriano GANDIAGA

Auzune eta herri txikietako pertsonaia bada Paskual. Ez dakit hiri handietakoa denentz. Paskual begietatik bizi da; arbola sustraietatik bizi den bezalatsu, begietatik bizi da Paskual. Ez da erabat kautua. Gizaxo samartzat jo ohi du jendeak. Begirazale horietakoa da, ikusmira da, nonzerberri, kuskusari, Ez da gaiztoa inondik ere. Ikustea du gutizia bakarra. Zelatari da, baina ez salatari. Auzune eta herri txiki guztietan bizi da. Gu bakoitzaren baitan ere bai, agian; gure lotsakortasunean, gure ikusinahi asegabeen baitan, gure zenbait jakinahi oso barruko, oso isil eta izkututan, gure errepresioetan, gure frustrazioetan. Bakarti ere bada Paskual. Paraje askotan ikusi eta ezagutu dut, baina literaturan ez. Mila jendamodu bizi da literaturan, Paskual bera ere bai, behar bada, baina nik ez dut literaturan ikusi eta ezagutu.

Gaur haurrentzako bertsiotan dut agertzen, noizbait pertsona larrientzakoan ager daitekeen esperantza halakorik ere bai baitut. Pertsonaia honi zergatik deitzen diodan Paskual? Ba nik neure auzoan eta umetzaroan ezagutu nuerari halaxe zeritzolako. Beno, hari Paskual deitzen genion. Haurrokin oso ona zen, gauetan sukaldeko leihoaren ostean haren aurpegiak behin baino gehiagotan, eta bera zela jakin arte, ematen zigun ikara aparte.

Baz en gizon bat Paskual begi luze eta i-gu-a-l

gizon harexen histo-ri-o-a nahi nuke nik kon-ta tu ahal.

Bazen gizon bat, Paskual,
begi-luzeena, igual;
gizon harexen historia
nabi nuke nik kontatu ahal.

Hanka oker, mihi totel,
ez zuhur eta ez ergel,
dena ikusi behar zuen hark,
kuskusari huts, ezkibel.

Basetxe baten bizi zen,
beti zebilen han-bemen,
zuhaitz artean, leiho ondota,
non zer ikus ahal zezakeen.

Mutil zaharra zen gaisoa,
baldarra zuen pausoa,
bazterrik bazter, etxerik etxe
miatzen zuen auzoa.

Zuhaitz ostetan basoan
nor-nondik-zen arazoan,
goroldioa irten zitzaion
ia-ia gorputz osoan.

Etxeen izkinaz izkina
hamaika jira egina,
han ari obi zen leiborik leiho
pixkat baztertuz gortina.

Eskurik ia ez zuen,
poltsikotan obi zituen;
enbor ta zango luze zelarrik
begiz zen nabarmenduen.

Egunez bazen, egunez,
sarritxo zebilen gauez,
isilik eta kontu handiaz,
parajerik gorderenez.

Nexka zein neskatilari,
berdin andre gazteari
begiratuko zion ondotoxo
izkututik zelatari.

Ikusi, dena ikusi,
ez du besterik gutizi;
ikusi-ala ikusiz gero
badoakizu ibesi.

Enbor, zango eta begi,
zutik edota eseri,
hor ari obi da oraindik ere
ikusgarririk baledi.

Zeren ez bait zen hil inoiz
non-nabi liteke edonoiz
non zer ikusi ibili obi den
kuskusari den arrazoiz